

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนเพื่อดำเนินการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการฝึกอบรมครูฝึกทหารใหม่ ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร คือ ครูฝึกทหารใหม่ กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 4 ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก จำนวน 90 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

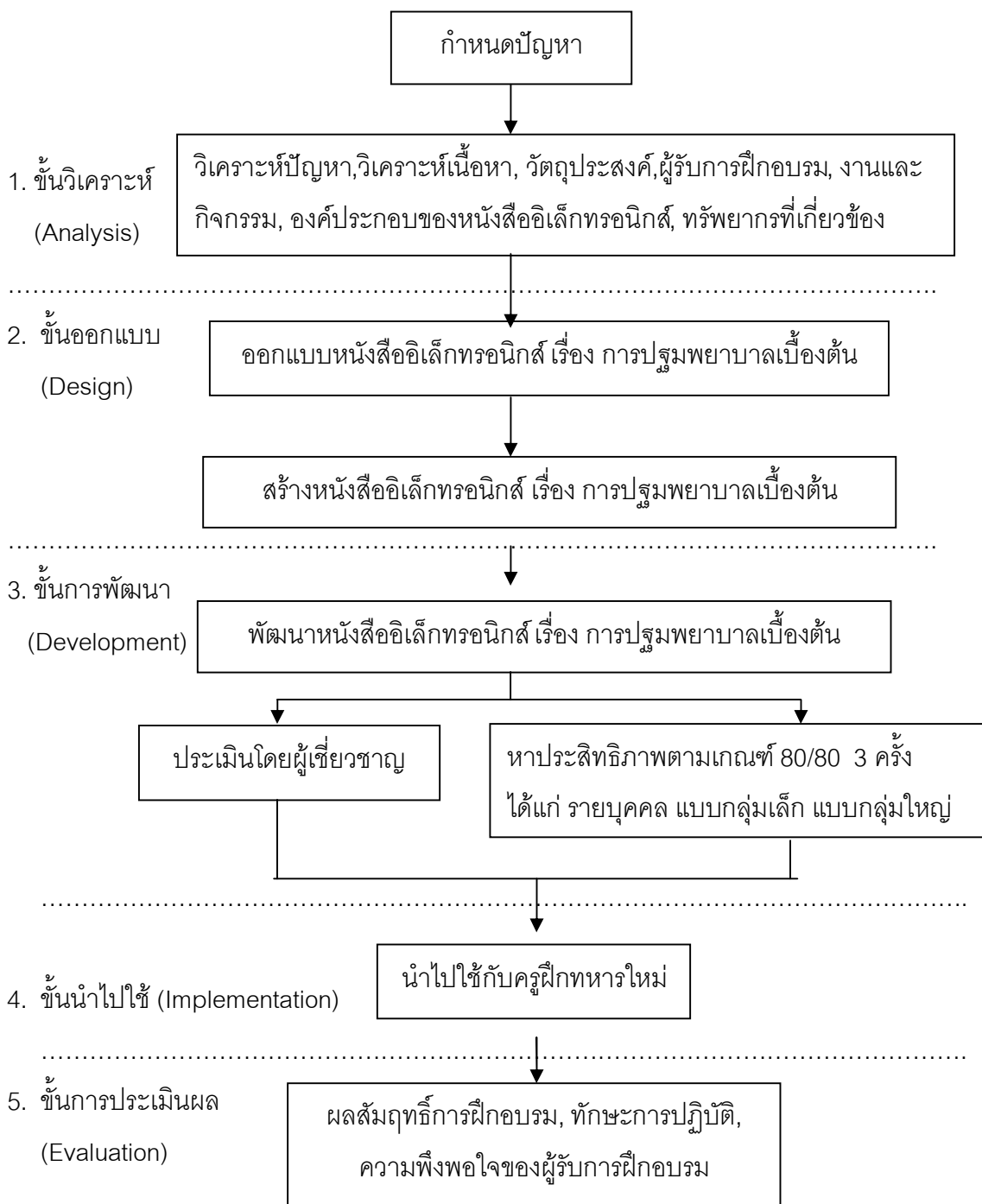
กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูฝึกทหารใหม่ หน่วยกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 4 ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการฝึกอบรมครูฝึกทหารใหม่
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
3. แบบประเมินทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการฝึกอบรมครูฝึกทหารใหม่
4. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการฝึกอบรมครูฝึกทหารใหม่

การดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการฝึกอบรมครูฝึกทหารใหม่ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้าง และพัฒนาระบบการสอน ADDIE MODEL 5 ขั้นตอนดังนี้

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

1.1 ชั้นวิเคราะห์ (Analysis) ดำเนินการดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์ปัญหา ปัญหาที่ผ่านมามีครูฝึกทหารใหม่หน่วยกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 4 ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้ป่วยเรื่องการปฐมพยาบาลการฟื้นคืนชีพ (CPR) เนื่องจากหน่วยฝึกทหารใหม่กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 4 เป็นหน่วยรบหลักไม่ได้เรียนสายแพทย์มาโดยตรงมีการฝึกอบรมบ้างเป็นบางนายแต่ไม่บ่อยทำให้ลืมไปบ้างการปฏิบัติจริงจะต้องรวดเร็วถูกต้องตามขั้นตอนถึงจะช่วยชีวิตคนได้ ที่ผ่านในการฝึกอบรมจะให้รูปแบบเดิม ๆ คือการบรรยายให้ความรู้ยังไม่ทันสมัยทำให้เกิดการเบื่อหน่าย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นนวัตกรรมที่ช่วยในการเรียนรู้ เป็นสื่อสำเร็จรูปยุคใหม่ชนิดหนึ่งที่มีการจัดระบบการนำเสนอเนื้อหา และกิจกรรมเสริมการเรียนรู้เป็นอย่างดี ผู้ศึกษาสามารถเรียนรู้บทเรียนได้ตามความสนใจ มีการเปิดโอกาสให้ฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนรู้สามารถตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองจากโปรแกรมที่มีในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (จิระพันธ์ เดมะ, 2545, หน้า 2-4)

1.1.2 วิเคราะห์เนื้อหา โดยการรวบรวมเนื้อหาเรื่องการปฐมพยาบาล และจัดเนื้อหาตามลำดับจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากความรู้ทั่วไปในเรื่องการปฐมพยาบาล หลักการและข้อปฏิบัติต่างๆ จนถึงการช่วยฟื้นคืนชีพ ซึ่งได้แยกเนื้อหาออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

ตอนที่ 2 การช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR)

1.1.3 วิเคราะห์จุดประสงค์ พบว่าจุดประสงค์การฝึกอบรมที่กำหนดนั้นต้องการให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้

1.1.4 วิเคราะห์ผู้รับการฝึกอบรม ผู้รับการฝึกอบรม คือ ครูฝึกทหารใหม่ ซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่า และต้องการกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นการแนะแนวมากกว่าการสอน ดังนั้น ผู้ฝึกอบรมจึงควรเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้รับการฝึกอบรมในลักษณะที่เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ (facilitator) รวมทั้งทำหน้าที่จัดหาทรัพยากรหรือแหล่งการเรียนรู้ให้กับผู้รับการฝึกอบรม (นงลักษณ์ ดินสีบผล, 2542, หน้า 71 – 75) และนอกจากนี้ผู้รับการฝึกอบรมต้องมีความรู้พื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์เพื่อสะดวกในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.1.5 วิเคราะห์งานและกิจกรรม เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์จึงกำหนดงานและกิจกรรมไว้ ได้แก่ การศึกษาเนื้อหาบทเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การทำแบบทดสอบก่อนเรียน ทำการทดสอบหลังเรียน และการฝึกทักษะการปฏิบัติ

1.1.6 วิเคราะห์องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยศึกษาองค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากหนังสือประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ e-Book นวัตกรรมการเรียนรู้สู่ผลงานทางวิชาการของ ประหยัด จิระวรพงศ์ และคณะ, 2549. หน้า 38 และได้เสนอเกี่ยวกับการออกแบบองค์ประกอบที่สำคัญของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ว่าควรมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) หน้าปก (Cover)
- 2) สารบัญ (Table of Contents)
- 3) เนื้อหา (Contents)
- 4) อ้างอิง (References)

1.1.7 วิเคราะห์ทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ห้องสำหรับจัดการฝึกอบรม ภายในห้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ มีเครื่อง Projector 1 ชุด ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก คนละ 1 เครื่อง มีทุนจำลองสำหรับการฝึกปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ 1 ตัว

1.2 ขั้นตอนการออกแบบ (Design) ดำเนินการดังนี้

1.2.1 กำหนดองค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.2.2 ศึกษาโปรแกรมที่ใช้ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากการศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ โดยใช้แนวทางการสร้างจากโปรแกรม Desktop Author ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบหนึ่งที่มีลักษณะเป็นหนังสือที่สามารถเปิด-ปิด ได้เช่นเดียวกับหนังสือจริง สามารถใส่เสียง ภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง และวีดิทัศน์ เพื่อกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1.2.3 สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบหนังสือหลากหลายเป็นหนังสือที่มีลักษณะเป็นสื่อประสม เช่น ตัวหนังสือ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วีดิทัศน์ และอื่นๆ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 เรื่องย่อย คือ หลักการปฐมพยาบาล และการช่วยฟื้นคืนชีพ

1.3 ขั้นตอนการพัฒนา (Development) ดำเนินการดังนี้

1.3.1 นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ ได้แบ่งรายละเอียดการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ (1) ด้านเนื้อหา (2) ด้านกราฟิก (3) ด้านเทคนิค (4) ด้านปฏิสัมพันธ์ ผลการประเมินพบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความเหมาะสมสอดคล้องในระดับเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.86 โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 100) กำหนดความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยจะใช้เกณฑ์การแปลดังนี้

4.51-5.00	มีระดับความเหมาะสม	มากที่สุด
3.51-4.50	มีระดับความเหมาะสม	มาก
2.51-3.50	มีระดับความเหมาะสม	ปานกลาง
1.51-2.50	มีระดับความเหมาะสม	น้อย
1.00-1.50	มีระดับความเหมาะสม	น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไปถือว่ามี ความเหมาะสมสอดคล้อง

1.3.2 ปรับปรุงแก้ไขหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบเทคนิควิธีการให้มีความถูกต้องตามแนวคิด หลักการเหตุผล ความสอดคล้องกับความเป็นจริงในการเรียนรู้ของผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.3.3 นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองรายบุคคล (One to one tryout) ที่เป็นครูฝึกทหารใหม่ หน่วยกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 4 ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบปรับปรุงในด้านความชัดเจนของภาษา เสียง สี ขนาดตัวอักษร เนื้อกา กิจกรรม ประเมินโดยการสัมภาษณ์ การสังเกตแล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไขหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการฝึกอบรม พบว่ามีข้อบกพร่องคือ สีของตัวอักษรกลมกลืนกับพื้นหลัง ภาพประกอบไม่ชัดเจน ข้อความเนื้อหาเกินไป ผู้วิจัยได้นำข้อบกพร่องมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

2) ทดลองใช้กับกลุ่มทดลองกลุ่มย่อย (Small Group tryout) ที่เป็นครูฝึกทหารใหม่ หน่วยกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 4 ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 6 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ มีประสิทธิภาพ 75.00 / 76.67 หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อนำไปใช้ในการทดลองในขั้นต่อไป

3) นำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มใหญ่ (Large Group tryout) ซึ่งเป็นครูฝึกทหารใหม่ หน่วยกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 4 ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 20 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตามเกณฑ์ 80/80 พบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีประสิทธิภาพ 85.33 /84.50 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.4 ขั้นการนำไปใช้ (Implementation) ดำเนินการดังนี้

จากนั้นนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการฝึกอบบรมครูฝึกทหารใหม่ ที่ผ่านการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 แล้วนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบบรมและศึกษาความพึงพอใจของครูฝึกทหารใหม่ที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.5 ขั้นประเมินผล (Evaluate) ดำเนินการดังนี้

การประเมินหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการฝึกอบบรมครูฝึกทหารใหม่ ประเมินผลจากผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบบรมและทักษะการปฏิบัติการฟื้นคืนชีพ ซึ่งพบว่าผู้รับการฝึกอบบรมมีผลสัมฤทธิ์หลังฝึกอบบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบบรมอย่างมีนัยสำคัญ และมีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบบรม เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ของครูฝึกทหารใหม่ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก (Multiple choices) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นตามขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้

2.1 ขั้นการวางแผนและการสร้างแบบทดสอบ

2.1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร หนังสือ ตำราและบทความที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบ แบบเลือกตอบ ตามหลักการสร้างของ (รศ.เกษม สาทิตย์, 2543, หน้า 93-106)

2.1.3 สร้างแบบประเมินดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) แบบทดสอบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการฝึกอบบรม เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

2.1.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค) พิจารณาความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม

แบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC ซึ่งควรมีค่าตั้งแต่ 0.50 เป็นต้นไป
พิจารณาความสอดคล้องแบบทดสอบดำเนินการดังนี้

2.1.5 โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการพิจารณา ดังต่อไปนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.1.6 ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.80 – 1.00 ข้อสอบใช้ได้
ทุกข้อ (รายละเอียดดังภาคผนวก ค)

2.1.7 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้อง ระหว่างข้อสอบ
กับจุดประสงค์ จากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับครูฝึกทหารใหม่จำนวน 30 คน นำผลการทดลอง
มาวิเคราะห์หาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยกำหนดค่าความยาก (P) ระหว่าง
0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

2.1.8 ตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบ
หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน ตรวจรวมคะแนนแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดังต่อไปนี้ หา
ความยาก (P) และ ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบเป็นรายข้อ คัดเลือกข้อสอบ ไว้ 20 ข้อ
(รายละเอียดดังภาคผนวก ค)

2.1.9 หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน โดยใช้วิธีการของ Lovett ใช้สูตรดังนี้ (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ม.ป.ป.หน้า 199) ได้
ค่าความเที่ยง 0.94

2.1.10 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติงาน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

แบบประเมินทักษะปฏิบัติงาน เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้นเป็นแบบประเมิน
ทักษะการปฏิบัติงาน ขณะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามกิจกรรมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการ
อบรม เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับครูฝึกทหารใหม่ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาการสร้างแบบประเมินทักษะจากหนังสือวัดผลการศึกษา (สมนึก
ภักขิยธานี, 2548, หน้า 74-103) หนังสือแนวทางการวัดผลประเมินผล

3.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ และกำหนดรูปแบบการประเมิน
ทักษะปฏิบัติ

3.3 สร้างแบบประเมินทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3.4 นำแบบประเมินทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินรายข้อ โดย มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินมีความเหมาะสม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเมินมีความเหมาะสม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินไม่มีความเหมาะสม

3.5 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความเหมาะสม โดยใช้สูตร IOC (เทียมจันทร์พานิชย์ผลินไชย, มปป, หน้า 181) เลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความเหมาะสมของความคิดเห็นที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 พบว่า รายการประเมินมีความเหมาะสม 0.80 – 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ค) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

3.6 นำแบบประเมินทักษะที่ได้ไปจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจผู้รับการฝึกอบรมที่มีต่อ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการอบรมครูฝึกทหารใหม่ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert, อ้างอิงจาก Best 1986 : 182) โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามวิธีของ ลิเคอร์ท โดยอาศัยแนวคิดของ ทวีป ศิริรัมย์ (2534, หน้า 65 - 68)

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจผู้รับการฝึกอบรม แบบมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 รายการ

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจผู้รับการฝึกอบรม เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามรายข้อ โดย มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามแบบประเมินมีความเหมาะสม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามแบบประเมินมีความเหมาะสม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามแบบประเมินไม่มีความเหมาะสม

4.4 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความเหมาะสม โดยใช้สูตร IOC (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ม.ป.ป., หน้า 181) เลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความเหมาะสมของความคิดเห็นที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 พบว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสม 0.80 – 1.00 (รายละเอียดดังภาคผนวก ค)

4.5 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่แก้ไขแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ กำหนดค่าเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองกับกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretet-Posttest Design (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ม.ป.ป. หน้า 106) ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretet-Posttest Design

ทดสอบก่อน	กลุ่มทดลอง	ทดสอบหลัง
T ₁	X	T ₂

T₁ แทน การทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนการฝึกอบรม

T₂ แทน การทดสอบกลุ่มตัวอย่างหลังการฝึกอบรม

X แทน การจัดกระทำข้อมูล (Treatment) หรือ ให้ตัวแปรทดลอง (การได้รับการฝึกอบรมโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์)

ขั้นตอนการดำเนินการทดลองดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูฝึกทหารใหม่ หน่วยกองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 4 ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน ดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการอบรม และการดำเนินการฝึกอบรม
2. ทำการทดสอบก่อนอบรม (Pretest) กับผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม เรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้น โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการฝึกอบรมจำนวน 20 ข้อ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลต่อไป
3. ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรม โดยผู้เข้าอบรมจะเรียนรู้เนื้อหาจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการอบรมครูฝึกทหารใหม่
4. เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรม (Posttest) และประเมินทักษะการปฏิบัติ
5. ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อการอบรมครูฝึกทหารใหม่
6. นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติ / สูตรที่ใช้ในการวิจัย

1. สูตรที่ใช้ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ม.ป.ป. หน้า 181)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

R แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สูตรที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ โดยใช้สูตร E_1 / E_2 (กรมวิชาการ, 2545. หน้า 36-64)

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ	ประสิทธิภาพกระบวนการ
	$\sum X$	คือ	ผลรวมของคะแนนแบบทดสอบ
	A	คือ	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ
	N	คือ	จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

$$E_2 = \frac{\sum Y}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	คือ	คะแนนรวมของผลลัพธ์
	B	คือ	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ
	N	คือ	จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. คำนวณค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป